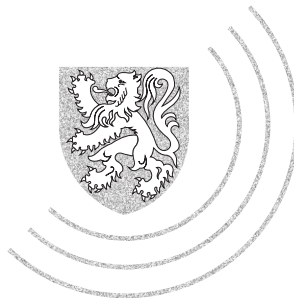

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2001-2002

15 juli 2002

ONTWERP VLAAMS MILIEUBELEIDSPLAN 2003-2007

AANBEVELINGEN

**namens de Commissie voor Leefmilieu, Natuurbehoud en Ruimtelijke Ordening
uitgebracht door de heer Jacky Maes**

Samenstelling van de commissie :

Voorzitter : de heer Jacques Timmermans.

Vaste leden :

de heren Gerald Kindermans, Jan Laurys, Erik Matthijs, Jef Van Looy ;

de heer Jacques Devolder, mevrouw Dominique Guns, de heren Patrick Lachaert, Paul Wille ;

de heer Jean Geraerts, mevrouw Marleen Van den Eynde, de heer Frans Wymeersch ;

de heren Jacky Maes, Jacques Timmermans ;

mevrouw Isabel Vertriest ;

de heer Jos Bex.

Plaatsvervangers :

de heer Jos De Meyer, mevrouw Gisèle Gardeyn-Debever, de heren Mark Van der Poorten, Jan Verfaillie ;

de heer Louis Bril, mevrouw Anny De Maght-Aelbrecht, de heren Guy Sols, Gilbert Van Baelen ;

mevrouw Niki De Gryze, de heren Julien Librecht, Jan Penris ;

de heren Bruno Tobback, Jan Van Duppen ;

de heer Johan Malcorps ;

de heer Herman Lauwers.

INHOUD

	Blz.
I. Toelichting bij het ontwerpplan en het openbaar onderzoek	4
I.1. Inleidende uiteenzettingen	4
I.2. Vragen en opmerkingen van de leden	6
II. Bespreking van de aanbevelingen	7
II.1. Toelichting van de ontwerptekst met aanbevelingen	7
II.2. Voortzetting van de bespreking	9
II.3. Wijziging van de tekst	11
III. Stemming	12
IV. Aanbevelingen	13

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Leefmilieu, Natuurbehoud en Ruimtelijke Ordening besprak op 2 mei, 20 en 27 juni en 4 juli 2002 het ontwerp van Vlaams Milieubeleidsplan 2003-2007.

Overeenkomstig de bepalingen van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid stelt de Vlaamse regering om de vijf jaar een milieubeleidsplan vast met het oog op de bescherming en het beheer van het milieu. Het ontwerpplan, waarover een openbaar onderzoek wordt gehouden, wordt meegedeeld aan het Vlaams Parlement. Artikel 2.1.9, § 7 van het decreet bepaalt dat binnen de negentig dagen na ontvangst van het ontwerpplan de bevoegde commissie van het Vlaams Parlement een advies kan uitbrengen over het ontwerpplan.

Het ontwerp van Vlaams Milieubeleidsplan 2003-2007 werd op 16 april 2002 ingediend bij de voorzitter van het Vlaams Parlement. De Commissie voor Leefmilieu, Natuurbehoud en Ruimtelijke Ordening keurde op 4 juli 2002 een reeks aanbevelingen aan de Vlaamse regering in verband met de vaststelling van het milieubeleidsplan goed.

I. TOELICHTING BIJ HET ONTWERPPLAN EN HET OPENBAAR ONDERZOEK

I.1. Inleidende uiteenzettingen

Op 2 mei 2002 kreeg de commissie een toelichting bij het ontwerpplan en het openbaar onderzoek.

De heer Jean-Pierre Heirman, directeur-generaal van de Administratie voor Milieu-, Natuur-, Land- en Waterbeheer (Aminal), geeft een algemene inleiding. Ondanks de grote inspanningen van de jongste jaren, doet Vlaanderen het op milieugebied nog steeds niet goed op internationaal niveau. In een recent rapport van het World Economic Forum komt België pas op de 127ste plaats op 142 landen. Het nieuwe milieubeleidsplan kan ertoe bijdragen dat de vele pijnpunten worden weggewerkt.

Er werd bij het opstellen van het nieuwe plan zeer veel aandacht besteed aan samenwerking met andere partners, aan externe samenwerking, mondialisering en integratie van het milieuconcept in andere beleidsdomeinen.

Het vorige milieubeleidsplan had slechts betrekking op 3 procent van de hele milieubegroting. Het

huidige ontwerpplan dekt de hele milieubegroting. Dit leverde een rapport op van 400 bladzijden. Het was zeer moeilijk om alle informatie op te nemen in een relatief korte tekst. In de loop van het project werd ongeveer tien keer zoveel tekst geproduceerd. Het rapport beperkt zich bewust tot speerpuntacties onder de vorm van een veertigtal projecten.

Het openbaar onderzoek wordt uitgebreid, zodat de kansen op inspraak worden verruimd. Bij het openbaar onderzoek over het vorige milieubeleidsplan waren er 3000 tot 4000 reacties. Door gebruik te maken van de nieuwste media worden de mogelijkheden van inspraak nu verhoogd. Er zal zo veel mogelijk rekening gehouden worden met deze reacties.

De heer Jeroen Cockx, projectleider, licht het milieubeleidsplan nader toe. Het plan past in het kader van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid. Om de vijf jaar moet er een milieubeleidsplan worden opgesteld. Het huidige Mina-plan 2 blijft nog van kracht tot einde 2002.

Er wordt samengewerkt met Aminal, de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM), de Vlaamse Landmaatschappij (VLM) en de Openbare Afvalstoffenmaatschappij (OVAM) om het milieubeleidsplan uit te voeren. Daartoe vindt een permanent planningsoverleg plaats. Het Gewestelijk Milieu-overleg, dat ontstaan is uit het Mina-plan 2, vindt plaats tussen de leidende ambtenaren van de vier instellingen. Een projectleider en een planningsgroep houden zich bezig met de voorbereiding en coördinatie van de uitvoering van plannen. Ten slotte zijn er per thema planningsverantwoordelijken, die hebben meegeschreven aan dit ontwerp van milieubeleidsplan.

Het decreet bepaalt dat er om de vijf jaar een plan moet worden opgesteld. Het ontwerpplan moet worden goedgekeurd door het Gewestelijk milieu-overleg, voordat het aan een openbaar onderzoek wordt onderworpen. Dat is einde 2001 gebeurd. Hoewel het niet decretaal is bepaald, werd afgesproken dat de Vlaamse regering het plan eerst zou bespreken, voordat het onderworpen wordt aan een openbaar onderzoek. Er werd geen volledig akkoord bereikt over de teksten. De discussie zal in september 2002 worden voortgezet, na het openbaar onderzoek. Het openbaar onderzoek startte op 15 april 2002. Gedurende twee maanden kunnen opmerkingen en bezwaren worden ingediend. Daarnaast moeten er adviezen worden ingediend door MiNa-Raad, SERV en eventueel de commis-

sie leefmilieu van het Vlaams Parlement. Half juli 2002 moet een en ander afgerond zijn. De opmerkingen en adviezen zullen worden verwerkt tijdens de vakantiemaanden. Half september zal het ontwerpplan definitief klaar zijn. Hopelijk kan het plan dan tegen eind 2002 worden goedgekeurd door de regering.

Er zullen heel wat inspanningen worden gedaan om het milieubeleidsplan bekend te maken. Het plan ligt ter inzage in elk gemeentehuis. Er werden een folder en een brochure opgesteld. Er worden spotjes uitgezonden op radio en televisie. De volledige tekst van het plan is beschikbaar op het internet. Daar kunnen ook opmerkingen worden gemaakt. Er worden provinciale hoorzittingen georganiseerd, zoals decretaal wordt voorgeschreven. Daarnaast worden er op aanvraag info-avonden georganiseerd. Ten slotte wordt gewerkt met focusgroepen waar bepaalde categorieën van de bevolking over het milieubeleidsplan kunnen debatteren.

De heer Cockx gaat vervolgens in op de diverse functies van het ontwerp van Vlaams Milieubeleidsplan 2003-2007, dat zowel een extern document is voor burgers, bedrijven, adviesraden, milieuverenigingen, politici en lokale overheden, als een intern document op basis waarvan de instellingen hun werking op mekaar kunnen afstemmen.

De projectgroep gaat prat op de volledigheid van het ontwerpplan, dat voortbouwt op het Mina-plan 2. Het door het Decreet Natuurbehoud verplichte natuurbeleidsplan zit in dit ontwerpplan verweven. Daarnaast bevat het ontwerpplan ook heel wat informatieve kaders, waarin de verschillende doelstellingen worden geduid. Bij elk thema of deel wordt ingegaan op de realisaties en de moeilijke punten die nog moeten worden verwezenlijkt. De spreker wijst erop dat daarbij vaak een langetermijnvisie wordt gehanteerd die de planperiode overschrijdt. De groepering van de verwachtingen per domein ten slotte komt de herkenbaarheid ten goede.

Vervolgens schetst de heer Cockx de hoofdlijnen van het ontwerpplan. Ten eerste is er het belang van continuïteit, het leefmilieu heeft tijd nodig. Het Mina-plan 2 is niet afgerond en daar wordt dan ook op voortgebouwd. Er zijn wel twee nieuwe thema's die de nodige aandacht krijgen : licht en bodem. Ten tweede is er de doorslaggevende rol van de duurzame ontwikkeling. Er gaat aandacht naar onder meer de voorraden van water en hout en de verschillende risico's die er momenteel bestaan. Ten derde moeten de internationale akkoor-

den worden nageleefd, zij dienen vaak te worden verduidelijkt en worden geoperationaliseerd. Ten slotte is er het belang van een integratie in andere beleidsdomeinen, in de sociale sectoren, bij de burger en de doelgroepen. Samenwerking is zeer belangrijk.

De heer Cockx overloopt daarna de inhoud van het ontwerpplan. In het algemeen kader gaat aandacht naar het werken in een veranderende omgeving, de evaluatie van het milieubeleid, het belang van een goed milieubeleid en duurzame ontwikkeling en de hoofdlijnen voor het milieubeleid 2003-2007.

In het themabeleid komen dezelfde thema's voor als vroeger, plus de twee bijkomende thema's bodem en licht. De nieuwe verplichtingen inzake de verontreiniging van oppervlaktewater worden in een afzonderlijk deelthema behandeld.

Volgens de heer Cockx rijzen er in de praktijk vooral problemen met de horizontale benadering, die wordt behandeld in het onderdeel 'gebiedsgericht beleid'. De actoren werden uitgebreid met de burgers en maatschappelijke organisaties. Het ontwerpplan gaat in op de interne integratie binnen de Vlaamse overheid, de externe integratie, de samenwerking met de federale overheid en de samenwerking met lokale overheden. De instrumenten voor het internationaal beleid worden opgesplitst in de beleidsvoorbereiding, de beleidsonderbouwende instrumenten en de beleidsuitvoerende instrumenten.

Ten slotte wordt in het onderdeel 'kosten en financiering' een schets gegeven van de huidige situatie. De discussie over de toekomstige uitgaven moet volgens de heer Cockx worden gevoerd in september 2002.

De spreker weet dat het ontwerpplan ambitieus is, maar wijst erop dat het vaak gaat om de loutere implementatie van internationale afspraken. Hij vermeldt de volgende doelstellingen : het terugdringen van de zuurdepositie (min 4,4 percent in 2010 tegenover de situatie in 2000), het streven naar de eliminatie van kwik, cadmium, PCB's en asbest, de reductie van bestrijdingsmiddelen (min 50 procent verspreidingsequivalenten in 2005 tegenover 1990), het vermijden van de toename van de afvalproductie en de volledige zuivering van huishoudelijk afvalwater tegen eind 2009.

Achteraan in het ontwerp Vlaams Milieubeleidsplan 2003-2007 staan veertig projecten als blikvanger. De projecten moeten een hefboom voor veran-

dering zijn en werken meestal organisatie- en/of beleidsoverschrijdend. De eerste 23 projecten zijn niet nieuw, maar vanaf project 24 is het duidelijk dat er nieuwe accenten worden gelegd. De heer Cockx verwijst daarvoor onder meer naar volgende projecten : het doelgroepenbeleid in samenwerking met de staalindustrie en de voedingsnijverheid en de samenwerking met milieu- en natuurverenigingen en andere maatschappelijke organisaties.

1.2. Vragen en opmerkingen van de leden

De heer Jacky Maes wijst op de grote betekenis van het ontwerp van Vlaams Milieubeleidsplan voor de toekomst. Het plan moet volgens het lid dan ook een zo breed mogelijk draagvlak krijgen. Maar voor vele lokale beleidsverantwoordelijken is milieu een moeilijke materie. Daarom is het onvoldoende om per provincie slechts één dag met telkens twee hoorzittingen te organiseren.

De heer Jean-Pierre Heirman, directeur-generaal van Aminal, is het ermee eens dat tien hoorzittingen niet zullen volstaan. De ervaring leert ook dat de praktijk afwijkt van wat het decreet voorschrijft. Over het vorige milieubeleidsplan zijn er geen tien maar wel een veertigtal hoorzittingen gehouden, dit op vraag van gemeenten en doelgroepen. Nu zal de vraag allicht nog groter zijn, omdat het plan het hele milieubeleid omvat : een zeer complexe materie. Voor de projectgroep en de specialisten betrokken bij het opstellen van het plan is het houden van hoorzittingen overigens een zware klus : ze zijn telkens met een zestal mensen aanwezig en zijn decretaal gebonden aan de termijn van twee maanden voor het openbaar onderzoek. De administratie hoopt ook via brochures de kernpunten en uitdagingen voor de toekomst zo duidelijk mogelijk op te stellen.

Mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, is het met de heer Maes eens dat de medewerking van de lokale besturen noodzakelijk is voor het welslagen van de onderneming. Ze stelt voor aan alle gemeenten een brief te richten met de mededeling dat ze, indien ze dat wensen, meer informatie kunnen opvragen. Op de provinciale informatiedagen moet het ontwerpplan wel duidelijk worden toegelicht. De afstand tussen de brochure met de vereenvoudigde uitleg en het – uiterst complexe – ontwerpplan is immers groot.

Op de vraag van de heer Maes of de verslagen van die provinciale infodagen ter beschikking van de

commissie kunnen gesteld worden, antwoordt de heer Jean-Pierre Heirman dat hij de provincies zal vragen die zo snel mogelijk te maken.

De heer Johan Malcorps wijst erop dat het Mina-plan 2, dat het aanvullend milieubeleid betrof, met concrete acties en initiatieven werkte (177 in totaal) wat lokale bestuurders en parlementsleden het voordeel van de gedetailleerdheid bood. De 40 projecten van het voorliggende Mina-plan 3, dat het volledige milieubeleid omvat, zijn echter vager en dus ook minder toegankelijk en minder controleerbaar. De heer Malcorps vreest dat dat in de toekomst tot een aantal problemen kan leiden. Wie kan er bijvoorbeeld tegen het voornemen zijn om de hoeveelheid huishoudelijk afval tot een minimum te beperken ? Iets anders wordt het als daarvoor de prijs van de afvalzakken zou moeten worden verdubbeld.

De heer Jeroen Cockx stelt dat de projectgroep zelf ook worstelde met de tegenstelling tussen een strategisch plan en een actieplan. De groep heeft ervoor geopteerd de aandacht meer terug te brengen naar het strategische niveau. Daarbij gaat er inderdaad enige controlemogelijkheid verloren. De jaarprogramma's zullen echter gebruikt worden als een vorm van operationalisering en het is niet uit te sluiten dat in die programma's een beschrijving van de acties wordt gegeven.

Volgens de heer Malcorps kan de regering niet anders dan de veertig projecten allemaal te aanvaarden. Maar de milieusector is beperkt en zal op zijn eigen grenzen stuiten. De heer Malcorps is daarom overtuigd van de nood aan een Vlaams Plan voor Duurzame Ontwikkeling.

De heer Jean-Pierre Heirman repliceert dat er veel aandacht besteed is aan externe integratie. Er zijn ook een aantal ambtelijke fora opgericht – bijvoorbeeld tussen de auteurs van het mobiliteitsplan en het milieubeleidsplan -, waardoor het Vlaamse beleid inzake milieu en duurzame ontwikkeling veel consistenter is dan vijf jaar geleden.

Het ontwerp Vlaams Milieubeleidsplan is door het werken met grote projecten inderdaad minder concreet en daardoor ook voor de administratie minder afrekenbaar geworden. Er wordt wel gewerkt met een set van indicatoren. Bovendien bestaat de mogelijkheid om te ontdekken dat de bevolking in het openbaar onderzoek accenten legt die door de specialisten niet werden vermoed.

II. BESPREKING VAN DE AANBEVELINGEN

De bespreking van het ontwerp milieubeleidsplan wordt voortgezet op 20 juni 2002.

II.1. Toelichting van de ontwerptekst met aanbevelingen

De heer Johan Malcorps heeft ten behoeve van de commissie een ontwerptekst met aanbevelingen opgesteld. Het lid herinnert eraan dat tijdens de vorige legislatuur de commissie leefmilieu ook een advies heeft uitgebracht over het tweede ontwerp van Vlaams Milieubeleidsplan 1997-2002 (Mina-plan 2). Gelet op het belang van het plan, dat een referentiekader wordt voor het beleid in de komende jaren, pleit het lid ervoor ook over het voorliggende ontwerp van derde milieubeleidsplan aanbevelingen te formuleren. Overigens is decretaal bepaald dat de commissie leefmilieu advies kan uitbrengen over het ontwerp van milieubeleidsplan.

Het ontwerp is een lijvig werkstuk geworden. Het is wellicht niet de taak van de commissie om dit in detail uit te pluizen en over elk onderdeel een advies te formuleren. De komende jaren zullen de verschillende thema's nog uitgebreid aan bod komen in de commissie. Om die reden is volgens de heer Malcorps het eerste deel van de ontwerp-tekst met algemene aanbevelingen het belangrijkste.

– *Algemene aanbevelingen*

In dat eerste deel wordt vertrokken van de vaststelling dat een reeks doelstellingen van het vorige milieubeleidsplan niet gerealiseerd zijn en opnieuw worden opgenomen in het nieuwe milieubeleidsplan.

Een tweede vaststelling is dat een reeks milieudoelstellingen maar haalbaar zijn binnen een ruimer kader van duurzame ontwikkeling, waarin het milieubeleid nauwer geïntegreerd wordt met het beleid in andere sectoren als landbouw, energie, verkeer, economie, huisvesting, enzovoort.

Een derde vaststelling is dat er aanzienlijke bijkomende financiële middelen nodig zijn om het wel-slagen van het milieubeleid de volgende jaren te verzekeren.

Daarom stelt de heer Malcorps voor aan te dringen op een herdenking van de milieubeleidsplanning in de richting van een geïntegreerd Vlaams Plan

Duurzame Ontwikkeling, in samenhang met het Federaal Plan Duurzame Ontwikkeling. Het is uiteraard niet de bedoeling het voorliggende plan volledig te herschrijven, maar een heroriëntering moet nu worden ingezet om rond te kunnen zijn voor het einde van de planperiode, wanneer het volgende plan (2008-2012) wordt voorbereid.

Het lid stelt ook voor de Vlaamse regering te verzoeken om duidelijke prioriteiten te bepalen voor het milieubeleid gedurende de komende vijf jaren, en daarbij duidelijke verantwoordelijkheden vast te leggen bij de diverse departementen, concrete tijdspaden te voorzien en per onderdeel van het beleid aan te geven hoeveel (extra) middelen ter beschikking gesteld worden voor de planperiode. Het vorige plan was volgens de heer Malcorps duidelijker wat de verantwoordelijkheid voor elke actie betrof. Inzake de financiering van de projecten en acties zal de Vlaamse regering duidelijk kleur moeten bekennen bij de vaststelling van het plan, na afloop van het openbare onderzoek.

Verder wordt gevraagd geregeld te rapporteren aan het Vlaams Parlement over de uitvoering van het plan.

De commissie kan volgens de heer Malcorps in het algemeen de beleidsvoorstellen vervat in het milieubeleidsplan steunen, maar daarbij wel de Vlaamse regering vragen om in de planperiode prioritair aandacht te besteden aan enkele punten.

In het tweede deel van de ontwerptekst met aanbevelingen wordt op deze punten ingegaan, zonder volledigheid na te streven. Bij de aandachtspunten wordt telkens gestreefd naar een betere integratie van de beleidsdomeinen en een verschuiving in de richting van duurzame ontwikkeling.

De heer Malcorps overloopt de aandachtspunten : rationeel energiegebruik en groene energie ; een vernieuwd beleid inzake mobiliteit en milieu ; een afvalbeleid dat ondubbelzinnig kiest voor preventie ; een beleid dat de verdere versnippering van de open ruimte in Vlaanderen tegengaat ; een integraal beheer van de waterkringloop en een grondige aanpak van hinderproblemen.

– *Rationeel energiegebruik en groene energie*

Het Vlaams Klimaatplan zou moeten worden geïntegreerd in het milieubeleidsplan om het belang aan te geven van een integrale aanpak van de milieu- en klimaatproblematiek.

Bij de federale regering moet volgens de heer Malcorps worden aangedrongen op de snelle realisatie van de invoering van een sociale energieheffing en een verschuiving van de lasten op arbeid naar lasten op energie.

Er wordt een versnelde realisatie van projecten op het vlak van zonne-energie en windenergie gevraagd en een verhoging van het aandeel van de WKK (warmtekrachtkoppeling) in Vlaanderen.

– *Een vernieuwd beleid inzake mobiliteit en milieu*

In de ontwerptekst wordt gevraagd dat de milieudoelstellingen inzake mobiliteit, conform de bevindingen van de commissie ad hoc Milieu en Gezondheid, worden afgestemd op de gezondheid van de meest kwetsbare groepen in de samenleving.

De uitvoering van de ‘dragende maatregelen’, opgenomen in het Mobiliteitsplan Vlaanderen en met name in de hoofdstukken ‘Verkeersleefbaarheid’ en ‘Milieu- en Natuurkwaliteit’, moeten zoveel mogelijk in het milieubeleidsplan worden geïntegreerd.

Er moet in het bijzonder werk worden gemaakt van beleidsmaatregelen (waaronder fiscale maatregelen) om een verdere toename van het (vracht)verkeer over de weg tegen te gaan.

– *Een afvalbeleid dat ondubbelzinnig kiest voor preventie*

In het overleg met de federale regering over verpakkingen en productbeleid, moet worden aangestuurd op objectieve informatie over producten en op het stimuleren van milieuvriendelijke producten via een ecologisch prijzenbeleid.

Samen met de federale instanties moet de mogelijkheid worden onderzocht van de invoering van een “voetafdruklabel”, dat aangeeft hoe zwaar een product (zowel de verpakking als de inhoud) weegt op het milieu, rekening houdend met alle ecologische en sociale aspecten in de productie-, transport- en afvalfase.

Binnen de eigen bevoegdheden moet de Vlaamse overheid initiatieven nemen tot het bevorderen van milieubewust kopen enerzijds en milieubewust produceren anderzijds.

– *Een beleid dat de verdere versnippering tegengaat van de open ruimte in Vlaanderen*

Volgens de ontwerptekst van de heer Malcorps moet voortdurend aandacht worden besteed aan ontsnippering bij de verdere opmaak van de gewenste natuur- en bosstructuur en bij de afbakening van het Vlaams Ecologisch Netwerk (VEN) en het Integraal Verwevings- en Ondersteunend Netwerk (IVON).

Nieuwe beheersafspraken moeten worden bestudeerd om de realisatie van verbindingen tussen de groene gebieden in Vlaanderen te bevorderen en om verder soortenverlies te voorkomen. Er moet werk worden gemaakt wordt van de realisatie van grotere niet-versneden oppervlakten natuur en bos.

– *Van afvalwaterzuivering naar een integraal beheer van de waterkringloop*

De Vlaamse regering wordt gevraagd om de aanpak van de waterproblematiek op de verschillende fronten voort te zetten. Dat kan volgens de heer Malcorps door de goedkeuring en volwaardige omzetting in het beleid, binnen de planperiode, van een decreet integraal waterbeleid en door verder werk te maken van een brongerichte aanpak van de waterverontreiniging (bijvoorbeeld tegengaan van vermessing en verzuring, reductie van pesticiden).

De inspanningen inzake waterbesparing kunnen nog worden opgedreven, door het gebruik van hemelwater door de gezinnen en de toepassing van gesloten waterkringlopen in bedrijven nog sterker aan te moedigen.

Verder wordt gevraagd een actieprogramma op te zetten tot ontharding van de Vlaamse bodem, via steun voor het verwijderen van onnodige verhardingen en voor het ontsluiten van de bodem enerzijds en door het fiscaal ontmoedigen van de aanleg of instandhouding van onnodig grote verharde oppervlakten anderzijds.

– *Een grondige aanpak van hinderproblemen*

Inzake milieuhinder wordt de Vlaamse regering gevraagd om binnen de planperiode de aanstelling van milieuwrevelambtenaren op de geëigende niveaus mogelijk te maken.

Door de opmaak van geluidskaarten kan worden gezorgd voor een objectivering van het geluidshinderbeleid.

Een reëel toepasbare geluidsnormering moet worden uitgewerkt, ook voor de geluidsoverlast veroorzaakt door het autoverkeer, waarbij nachtelijke geluidshinder bewust zwaarder wordt aangerekend.

- *Conclusie : accent op duurzame ontwikkeling en duidelijkheid over de financiering en verantwoordelijkheid*

Tot slot herhaalt de heer Malcorps dat de belangrijkste aanbeveling in de aanhef wordt gegeven, met name daar waar wordt aangedrongen op een heroriëntering in de richting van een Vlaams Plan Duurzame Ontwikkeling.

Er wordt bij de aandachtspunten niet ingegaan op de financiering van het milieubeleid, omdat die discussie ook bij andere gelegenheden wordt gevoerd. Het lid herhaalt echter dat een duidelijk engagement van de Vlaamse regering over de beschikbaarheid van middelen en personeel en een duidelijke afbakening van de verantwoordelijkheid van de verschillende actoren noodzakelijk is om het plan te kunnen opvolgen en evalueren in de volgende jaren.

Mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, stelt dat de afspraak reeds werd gemaakt om na de komende Wereldtop over Duurzame Ontwikkeling in augustus 2002 in Johannesburg en rekening houdend met de conclusies van deze top, op Vlaams niveau na te gaan hoe meer concreet gestalte kan worden gegeven aan het beleid inzake duurzame ontwikkeling.

II.2. Voortzetting van de bespreking

De bespreking van het ontwerp van Vlaams Milieubeleidsplan wordt voortgezet op 27 juni en 4 juli 2002.

- *Procedure*

De commissie beslist om haar advies rechtstreeks in de vorm van aanbevelingen over te maken aan de minister en de planningsgroep. De mogelijkheid daartoe is ingeschreven in artikel 2.1.9, § 7 van het decreet houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid. De tijd ontbreekt om de aanbevelingen nog voor het zomerreces in de vorm van een voor-

stel van resolutie aan de plenaire vergadering voor te leggen.

Het ontbreekt de commissie ook aan de tijd om de adviezen van de SERV en MiNa-Raad af te wachten, zoals voorgesteld door de heer Jacky Maes.

- *Openbaar onderzoek en doelgroepen*

Mevrouw Marleen Van den Eynde vraagt in de vergadering van 27 juni 2002 of intussen duidelijk is geworden of de burgers gebruik gemaakt hebben van hun inspraakmogelijkheden in het milieubeleidsplan. Hoe is de folder verspreid ? Was er veel belangstelling voor de provinciale namiddagen ? Bij het provinciale milieubeleidsplan werd aan de gemeenten vrijblijvend advies gevraagd. Misschien is dat nu ook nodig. Een advies van de gemeenten garandeert meer inspraak en meer belangstelling.

Minister Vera Dua antwoordt dat het openbaar onderzoek vanaf 15 april 2002 gedurende 60 dagen heeft gelopen, en dus nog maar net is afgerond. Er zijn nog geen algemene resultaten beschikbaar. De minister kan wel al meedelen dat er talrijke reacties langs het internet werden ingediend. Het openbaar onderzoek wordt gecoördineerd door de gemeenten. De gemeentebesturen moeten de ingediende opmerkingen, samen met het met redenen omklede advies van de gemeenteraad, overmaken aan het planningsteam. Het advies van de gemeenten wordt dus behandeld op de gemeenteraden. De uiterste datum van de indiening van de resultaten door de gemeenten is verdaagd van half juli (de normale termijn van dertig dagen na afloop van het openbaar onderzoek) tot midden september 2002.

In het milieubeleidsplan staat volgens mevrouw Van den Eynde weinig over de doelgroepen. Ook de SERV heeft daarover een opmerking gemaakt. Wat is de impact en welke zijn de financiële repercussies van dit plan voor de doelgroepen ? Welk extra budget is nodig voor de uitvoering van het plan ? Klopt het cijfer van 200 miljoen euro extra per jaar ?

De minister zegt uit ervaring te weten dat doelgroepen in een openbaar onderzoek vaak op een georganiseerde manier reageren, onder meer met typebrieven. De regering zal de prioriteiten baseren op de resultaten van het openbaar onderzoek. Er is nog geen voorafgaand financieel onderzoek gebeurd omdat de regering de financiële beslissingen ook zal stelen op de resultaten van het openbaar onderzoek.

– *Bespreking van de aanbevelingen – standpunt van de CD&V-fractie*

De heer Erik Matthijs stelt dat de CD&V-fractie de aanbevelingen bij het ontwerp van milieubeleidsplan niet zal goedkeuren. Het milieubeleidsplan zoals het nu voorligt, bevat volgens de spreker weinig concrete gegevens. In het ontwerpplan wordt aangehaald hoe het voorheen was, worden enkele jaarverslagen samengevat en naar internationale studies verwezen. Er wordt ook uitgelegd wat de reden is van de zwakke score op de environmental sustainability index van het Wereld Economisch Forum. Er is volgens de heer Matthijs echter weinig ruimte gegeven aan het plan zelf. De ontwerptekst somt een veertigtal projecten op, maar nergens wordt daar dieper op ingegaan. Er worden geen duidelijke keuzes gemaakt. Volgens de heer Matthijs moeten er duidelijke prioriteiten zijn, die vertaald worden in concrete acties en financiering. Het lid haalt aan dat de minister schat dat het milieubeleidsplan per jaar 200 miljoen euro extra zal vergen, maar nergens wordt vermeld hoe men de financiering en de meerjarenplanning ziet.

De spreker meent dat er weinig tijd is gestoken in de opmaak van het plan zelf en de concretisering. De doelgroepen worden niet of nauwelijks per project genoemd en er zijn weinig of geen concrete plannen. Het is verder niet duidelijk waar het plan moet gesitueerd worden. Het is blijkbaar eerder een werkdocument of misschien zelfs eerder een soort van wensenlijst van de administratie. De heer Matthijs wijst ter illustratie naar de doelstelling om het huishoudelijk afval te reduceren. Het project daarvoor bestaat uit het opmaken van een afvalstoffenplan. Het ene plan verwijst dus naar het andere plan.

Het voornaamste project, project nr. 40 over de financiering van het milieubeleid, maakt volgens de heer Matthijs duidelijk dat de leden van de Vlaamse regering nog lang niet op dezelfde golflengte zitten wat de financiering betreft.

De heer Matthijs is van oordeel dat er een duidelijker plan had moeten zijn. De administratie had duidelijke instructies moeten krijgen en had een duidelijker document moeten opstellen. Het voorgestelde plan is meer een louter informatieve wensenlijst, aangevuld met encyclopedische informatie, dan een plan voor de toekomst.

Blijkbaar is het volgens de heer Malcorps nodig dat andere thema's en beleidsdomeinen, zoals het Vlaams klimaatplan en het mobiliteitsplan, in het milieubeleidsplan worden geïntegreerd. Zo wordt

er gedacht aan een sociale energiehelling en een verschuiving van de lasten op arbeid naar lasten op energiegebruik. De heer Matthijs vraagt of de consequenties van dat voorstel grondig doordacht zijn. Bij de toelichting van het Vlaams klimaatplan in de commissie werd volgens de spreker door de minister gesteld dat de CO₂-heffing een bevoegdheid van de federale regering betreft en dat er een koppeling moet zijn met de af te sluiten benchmark-convenanten.

De integratie van het mobiliteitsplan betekent ook dat het milieubeleidsplan moet worden herbekeken en herschreven. Wat betreft het afvalbeleid, vraagt de spreker zich af hoe men dit denkt te realiseren, want er zijn weinig tot geen oplossingen voor te vinden in het milieubeleidsplan.

De heer Matthijs concludeert dat het ontwerp van milieubeleidsplan te kort schiet en dat CD&V om die reden de voorgestelde aanbevelingen niet zal goedkeuren. De vragen in het voorstel van aanbevelingen van de heer Malcorps vergen in feite een nieuw milieubeleidsplan, dat rekening houdt met het energiebeleid, het mobiliteitsbeleid, het beleid inzake de open ruimte, het waterbeheer en dergelijke, waarvoor echter vage en weinig onderbouwde voorstellen worden gedaan. De weerslag daarvan op het bedrijfsleven in het algemeen en specifieke sectoren in het bijzonder, is niet gekend en niet onderzocht.

– *Replieken*

De heer Malcorps stelt dat de voorgestelde aanbevelingen bewust beperkt werden tot een aantal elementen die van belang zijn voor de toekomst.

Het vorige Mina-plan 2 had betrekking op het aanvullend milieubeleid en was in die zin dus beperkt. Er kon gemakkelijker via een aantal initiatieven vorm worden gegeven aan het plan. Het nu voorliggende milieubeleidsplan vormt een geïntegreerd pakket. Dat verklaart waarom er een beperkter aantal, meer algemene projecten worden voorgesteld. Er moeten volgens de heer Malcorps inderdaad prioriteiten vooropgesteld worden, met duidelijkheid inzake doelstelling, personeel en financiering. Dit laat toe dat burger en parlement via de milieujaarprogramma's meer zicht krijgen op de uitvoering van het plan.

Het milieubeleidsplan moet volgens de heer Malcorps op deze wijze kunnen evolueren naar een Vlaams plan voor duurzame ontwikkeling, dat door de hele Vlaamse regering moet worden gedragen. Immers de belangrijkste te nemen maatre-

gelen situeren zich niet op milieuvlak maar op domeinen zoals mobiliteit, energie en economie. Dergelijk globaal plan voor duurzame ontwikkeling bestaat al op federaal niveau. Bepaalde elementen met een belangrijke hefboomfunctie ten aanzien van het Vlaamse beleid, zoals productbeleid, zijn overigens een federale bevoegdheid, zodat ook de federale overheid erbij moet worden betrokken. De Vlaamse regering moet dit verder concretiseren, zodat het de volgende jaren kan worden opgevolgd en geëvalueerd.

Een concreet element is bijvoorbeeld de sociale energieheffing. Om bepaalde Vlaamse milieudoelstellingen te kunnen realiseren zijn er volgens de heer Malcorps flankerende maatregelen noodzakelijk op federaal vlak en in andere beleidsdomeinen.

Minister Vera Dua treedt de opmerkingen van de heer Malcorps bij. Het is een moeilijke oefening om het milieubeleid op lange termijn te bepalen. Het is trouwens het enige beleidsdomein waar het op deze wijze gebeurt. Het is dan ook niet de bedoeling om alle concrete acties voor de volgende jaren compleet en definitief vast te leggen en het toekomstige beleid volledig en gedetailleerd uit te stippelen. Een zekere flexibiliteit moet mogelijk zijn, wat toelaat op de actualiteit in te spelen. De grote lijnen kunnen wel worden uitgetekend voor deze zeer complexe beleidsmaterie. De concretisering van het milieubeleidsplan gebeurt aan de hand van de milieujaarprogramma's.

Het ontwerp van milieubeleidsplan is inderdaad een plan van de administratie, zoals dat ook bij het vorige milieubeleidsplan het geval was.

Voor huishoudelijk afval is er een nieuw sectoraal uitvoeringsplan in de maak, waarin gedetailleerd de doelstellingen, de werkwijze, de uitvoerders en de middelen worden vermeld. Het was dan ook overbodig deze oefening over te doen in het ontwerp van milieubeleidsplan. Binnen enkele weken wordt het huishoudelijke afvalstoffenplan voorgelegd aan de Vlaamse regering, waarna het openbaar onderzoek kan starten.

Het Vlaams klimaatplan zit reeds grotendeels vervat in het milieubeleidsplan. Na definitieve goedkeuring van het klimaatplan en het mobiliteitsplan, kunnen volgens de minister nog wijzigingen aan het milieubeleidsplan aangebracht worden en kunnen concrete elementen worden toegevoegd. Het klimaatplan zal overigens een jaarlijkse bijsturing vergen.

– *Andere opmerkingen*

De heer Paul Wille stelt dat de uitvoerbaarheid van het milieubeleidsplan afhankelijk is van de medewerking van de lokale besturen. Het engagement van vele gemeenten is volgens de ervaring van het lid evenwel niet erg groot. De spreker hoopt dat dit een beperkt fenomeen is. De heer Wille vraagt een overzicht van hoe door de gemeenten is ingegaan op de opties inzake de milieuconvenanten.

Mevrouw Marleen Van den Eynde vraagt zich, met betrekking tot de voorgestelde aanbeveling inzake mobiliteit en milieu, af hoe de vermindering van het vrachtverkeer kan worden gerealiseerd door middel van fiscale maatregelen. Deze sector is immers al zwaar getroffen.

De heer Johan Malcorps verwijst naar het mobiliteitsplan. Een van de elementen daarin is een tolheffing voor vrachtwagens op de Antwerpse Ring en een waarschijnlijke herziening van het eurovig-net.

Volgens mevrouw Van den Eynde wordt in het afvalbeleid te veel de nadruk gelegd op de consument en diens gedrag. De nadruk zou in het kader van een productbeleid meer op de producent moeten liggen. Daarom moet er in de aanbevelingen inzake het afvalbeleid eerst gesproken worden van "milieubewust produceren" en vervolgens pas van "milieubewust kopen", in plaats van omgekeerd.

Minister Vera Dua erkent het belang van de producent in het kader van de milieuproblematiek. Het is duidelijk dat niet alle verantwoordelijkheid bij de consument berust. Volgens de minister werkt in de praktijk consumentengedrag wel sturend voor de producent. Er bestaat ontegensprekelijk een samenwerking tussen het gedrag van producenten en consumenten. Het productbeleid is een federale bevoegdheid.

II.3. Wijziging van de tekst

– *Rationeel energiegebruik en groene energie*

Op voorstel van de VLD-fractie wordt aan de tweede aanbeveling inzake de realisatie van een sociale energieheffing toegevoegd dat die "op Europees vlak" moet worden gerealiseerd teneinde uit de bestaande impasse te geraken.

Op voorstel van de heer Johan Malcorps, wordt er, in overeenstemming met het federaal milieube-

leidsplan, “zo mogelijk” (op Europees vlak) aan toegevoegd.

De VLD-fractie stelt tevens voor in de derde aanbeveling inzake de versnelde uitbouw van projecten op het vlak van zonne-energie, de zinsnede over de realisatie van een oppervlakte van 500.000 vierkante meter aan zonnepanelen en -collectoren te schrappen.

De heer Johan Malcorps betwist dat dit een te ambitieuze doelstelling zou zijn en pleit ervoor deze aanbeveling te behouden. Gelet op het karakter van een aanbeveling, wordt, op voorstel van voorzitter Jacques Timmermans, beslist de verwijzing naar het ambitieniveau van 500.000 vierkante meter te behouden.

De VLD-fractie stelt verder voor aan de vierde aanbeveling toe te voegen dat de voortzetting van de uitbouw van windenergieprojecten moet gebeuren op "een ecologisch verantwoorde wijze". De commissie gaat akkoord met deze toevoeging.

– Afvalbeleid

Op voorstel van de VLD-fractie wordt aan de eerste aanbeveling inzake het afvalbeleid toegevoegd dat het stimuleren van milieuvriendelijke producten en het ecologische prijzenbeleid gebaseerd moeten zijn op "wetenschappelijk verantwoorde neutrale ecobalansen".

– Integraal beheer van de waterkringloop

Op voorstel van de VLD-fractie wordt aan de vierde aanbeveling toegevoegd dat het gebruik van waterdoorlatende straatbedekking beter bekend moet worden gemaakt en moet worden aangemoedigd.

Mevrouw Isabel Vertriest verwijst naar het voorstel van resolutie van de heren Patrick Lachaert en Jacky Maes, mevrouw Isabel Vertriest en de heer Jos Bex betreffende het gebruik van waterdoorlatende betonproducten (*Parl. St.*, Vl. Parl., 2001-2002, nr. 1227/1), dat binnenkort in de commissie zal worden besproken.

De voorgestelde wijzigingen worden aangenomen met 8 stemmen tegen 6.

III. STEMMING

De gewijzigde aanbevelingen worden aangenomen met 8 stemmen tegen 6.

De heer Erik Matthijs benadrukt het standpunt van zijn fractie. De stelling van CD&V blijft dat het milieubeleidsplan te vaag is. Het lid stelt voor het standpunt van CD&V als minderheidsstandpunt op te nemen.

De heer Jacques Timmermans, voorzitter, stelt voor om samen met de aanbevelingen het verslag van de bespreking in commissie over te maken aan de minister en het planningsteam. Op die manier worden de meerderheids- en minderheidsstandpunten duidelijk weergegeven.

De verslaggever,

Jacky MAES

De voorzitter,

Jacques TIMMERMANS

IV. AANBEVELINGEN

**Aanbevelingen van de Commissie voor Leefmilieu, Natuurbehoud en Ruimtelijke Ordening
aan de Vlaamse regering in verband met de vaststelling
van het Vlaams Milieubeleidsplan 2003-2007**

De Commissie voor Leefmilieu, Natuurbehoud en Ruimtelijke Ordening :

- heeft kennis genomen van het ontwerp van Vlaams Milieubeleidsplan 2003-2007 en van de toelichting door het planningsteam van het Gewestelijk Milieuoverleg ;
- stelt vast :
 - dat een reeks doelstellingen van het Milieubeleidsplan 1997-2001 niet gerealiseerd zijn en opnieuw werden opgenomen in het nieuwe milieubeleidsplan ;
 - dat een reeks milieudoelstellingen maar haalbaar zijn binnen een ruimer kader van duurzame ontwikkeling, waarin het milieubeleid nauwer geïntegreerd wordt met het beleid in andere sectoren als landbouw, energie, verkeer, economie, huisvesting, ... ;
 - stelt vast dat er aanzienlijke bijkomende financiële middelen nodig zijn om het welslagen van het milieubeleid de volgende jaren te verzekeren ;
- dringt derhalve aan op een herdenking van de milieubeleidsplanning in de richting van een geïntegreerd Vlaams Plan Duurzame Ontwikkeling, in samenhang met het Federaal Plan Duurzame Ontwikkeling ;
- verzoekt de Vlaamse regering om duidelijke prioriteiten te bepalen voor het milieubeleid de komende vijf jaren, daarbij duidelijke verantwoordelijkheden vast te leggen bij de diverse departementen, concrete tijdspaden te voorzien en per onderdeel van het beleid aan te geven hoeveel (extra) middelen ter beschikking gesteld worden voor de planperiode ;
- over de uitvoering hiervan de komende jaren geregeld te rapporteren aan het Vlaams Parlement.

De Commissie voor Leefmilieu, Natuurbehoud en Ruimtelijke Ordening steunt de beleidsvoorstellen vervat in het milieubeleidsplan (MBP), maar vraagt met name aan de Vlaamse Regering de komende vijf jaren prioritair aandacht te besteden aan volgende aandachtspunten voor het milieubeleid :

1. WERK MAKEN VAN RATIONEEL ENERGIEGEBRUIK EN GROENE ENERGIE

Toelichting

Het MINA-plan 2 stelde een vermindering van de uitstoot van broeikasgassen voorop. Deze doelstelling werd niet gehaald. In 1999 lag de uitstoot van broeikasgassen in Vlaanderen zelfs 11 % hoger dan in 1990.

Het voorliggende ontwerpplan formuleert twee nieuwe doelstellingen :

- *een stabilisatie van de broeikasgasemissies in 2005 ten opzichte van 1990 ;*
- *een vermindering van de broeikasgasemissies met 7,5 % in 2008-2012 ten opzichte van 1990.*

Het milieubeleid heeft slechts een beperkte impact op de uitstoot van broeikasgassen, zoals

- *reductie van methaanemissies uit stortplaatsen ;*
- *aanpak van de N₂O-uitstoot door de chemische industrie ;*
- *beperking van het gebruik van gefluoreerde broeikasgassen.*

De voornaamste actoren die een rol spelen bij de bestrijding van het broeikaseffect vallen buiten het domein van het traditionele milieubeleid.

Het belangrijkste broeikasgas is CO₂ dat vrijkomt bij de verbranding van fossiele brandstoffen. En hier is het dat het schoentje wringt. Tussen 1990 en 1999 :

- *nam het huishoudelijke energiegebruik toe met bijna 20 % ;*
- *nam de elektriciteitsproductie toe met bijna 25 % ;*
- *nam het energiegebruik door het wegvervoer toe met bijna 25 % ;*
- *nam het energetische en niet-energetische verbruik door de industrie toe met meer dan 40 % ;*
- *nam het energiegebruik in de tertiaire sector toe met meer dan 50 %.*

Een ombuiging van deze stijgende trend vergt maatregelen die het milieubeleid overstijgen. Toch zien we in het voorliggende ontwerp milieubeleidsplan te weinig acties die een demper kunnen zetten op de alsmaar toenemende CO₂-uitstoot.

De Commissie voor Leefmilieu, Natuurbehoud en Ruimtelijke Ordening vraagt met name dat inzake energiebeleid :

1. het Vlaams Klimaatplan geïntegreerd wordt in het milieubeleidsplan om het belang aan te geven van een integrale aanpak van de milieu- en klimaatproblematiek ;
2. bij de federale regering aangedrongen wordt op de snelle realisatie van de invoering, zo mogelijk op Europees vlak van een sociale energieheffing en een verschuiving van lasten op arbeid naar lasten op energie ;
3. een versnelde uitbouw van projecten op het vlak van zonne-energie (zowel inzake fotonvoltaïsche energie als op het vlak van thermische zonne-energie (warmte-opslag in zonneboilers), met als ambitie de realisatie van een oppervlakte van 500.000 m² zonnepanelen en zonnecollectoren binnen de planperiode ;
4. een voortzetting van de uitbouw van windenergieprojecten op een ecologisch verantwoorde wijze zodat de vooropgezette doelstelling van 3 % groene stroom tegen 2004 niet in het gedrang komt ;
5. de verhoging van het aandeel van WKK (warmtekrachtkoppeling) in Vlaanderen tot op het niveau van Nederland en Duitsland binnen de planperiode.

2. EEN VERNIEUWD BELEID INZAKE MOBILITEIT EN MILIEU

Toelichting

In het nieuwe MBP wordt voor het eerst duidelijk de band gelegd tussen milieu- en gezondheidsbeleid. Eén van de dringendste problemen is de verergering van astma en allergie bij een groot deel van de bevolking mede ten gevolge van luchtvervuiling.

Het aantal astmapatiënten neemt toe, vooral bij kinderen. Een groot aantal éénjarigen heeft klachten aan de luchtwegen. In België heeft een goede 7 % van de 6-7-jarigen last van een piepende ademhaling, bij kinderen tussen 13 en 14 jaar gaat het om 12 %. De toename wordt geschat op zo'n 5 % per jaar.

Het wegverkeer is verantwoordelijk voor :

- *de helft van de uitstoot van CO, NO_x en zwevende stofdeeltjes ;*

- één derde van de uitstoot van vluchtige organische stoffen (VOS) ;
- één kwart van de uitstoot van polyaromatische koolwaterstoffen.

Elk van deze stoffen is schadelijk voor de gezondheid en de giftige cocktail van CO, NO_x en VOS leidt tot alsmear hogere ozonconcentraties in de lucht. Hoge ozonconcentraties leggen op hun beurt een hypotheek op de gezondheid van voornamelijk ouderen en astmalijders. Het MINA-plan 2 schoof emissiereductiedoelstellingen naar voren voor CO, NO_x en VOS die te halen waren tegen 2002. Uit de evolutie van de uitstoot van deze stoffen tot en met 2000 blijkt dat deze doelstellingen hoogstwaarschijnlijk niet zullen gehaald worden. Sterker nog, voor bepaalde stoffen zoals NO_x en zwevende stofdeeltjes stevenen we af op een hogere uitstoot door het wegverkeer in 2002 ten opzichte van 1990.

Nochtans zijn er de afgelopen jaren maatregelen genomen om de emissies van deze stoffen door het wegverkeer onder controle te krijgen, zoals :

- Europese richtlijnen die aan auto's en vrachtwagens normen opleggen betreffende de uitstoot van CO, NO_x, VOS en stofdeeltjes ;
- de invoering van de katalysator ;
- premies voor de uitrusting van wagens met een LPG-installatie.

Het probleem situeert zich echter in de enorme toename van het wegverkeer : het aantal personenkilometers en tonkilometers is de afgelopen 10 jaar met 20 tot 30 % gestegen. Zolang deze stijgende trend aanhoudt, komen end-of-the-pipe-maatregelen om de uitstoot van auto's en vrachtwagens "properder" te maken neer op dweilen met de kraan open.

De Commissie voor Leefmilieu, Natuurbehoud en Ruimtelijke Ordening vraagt aan de Vlaamse regering :

1. dat de milieudoelstellingen inzake mobiliteit, conform de bevindingen van de commissie ad hoc Milieu en Gezondheid (*Parl. St. VI. Parl. 2000-2001, nr. 740*), afgestemd worden op de gezondheid van de meest kwetsbare groepen in de samenleving ;
2. dat de uitvoering van de 'dragende maatregelen' als voorzien in het Mobiliteitsplan Vlaanderen en met name deze in de hoofdstukken 'Verkeersleefbaarheid' en 'Milieu- en Natuurkwaliteit' zoveel mogelijk in het Milieubeleidsplan geïntegreerd worden ;
3. dat inzonderheid werk gemaakt wordt van beleidsmaatregelen (waaronder fiscale maatregelen, cfr. resolutie van het Vlaams Parlement betreffende aanbevelingen inzake het ontwerp van Mobiliteitsplan, *Parl. St. VI. Parl. 2001-2002, nr. 1040/3*) om een verdere toename van het (vracht)verkeer over de weg tegen te gaan.

3. EEN AFVALBELEID DAT ONDUBBELZINNIG Kiest VOOR PREVENTIE

Toelichting

Het MINA-plan 2 stelde een vermindering van het huishoudelijk restafval voorop van 325 kg per inwoner naar 240 kg per inwoner in 2001. Dit diende bereikt te worden door preventie en het opdrijven van de hoeveelheid gerecycleerd afval naar 52 % in 2001. Deze doelstellingen werden gehaald. De hoeveelheid restafval is gedaald naar 192 kg per persoon per jaar in 2000. De selectief ingezamelde fractie bestemd voor recyclage is toegenomen tot 66 % van de huishoudelijke afvalberg.

Er is echter een keerzijde. We zijn met zijn allen niet alleen meer gaan recycleren, we zijn ook meer afval gaan produceren. De totale hoeveelheid huishoudelijke afvalstoffen is gestegen van 405 kg per inwoner in 1991 naar 562 kg per inwoner in 2000. Naast de huishoudelijke afvalberg is er ook een berg bedrijfsafvalstoffen die nog 7 maal groter is. En meer afval betekent ook meer energieverbruik, meer transport, meer hinder.

Het Milieubeleidsplan 2003-2007 schuift twee nieuwe doelstellingen naar voren :

- tegen 2007 een vermindering van de hoeveelheid bedrijfsafval per eenheid product ten opzichte van 2002 en een vermindering van het schadelijk effect van bedrijfsafval op het milieu ;*
- tegen 2005 een beperking van het restafval tot 150 kg per inwoner en een vermindering van de totale productie van huishoudelijke afvalstoffen.*

Het milieubeleid heeft een beperkte impact op het verminderen van de milieulast veroorzaakt door afval :

- het kan de emissienormen voor verbrandingsovens verscherpen ;*
- het kan de afvalverwerking minder milieubelastend maken door over te stappen naar mechanisch-biologische verwerkingsinstallaties ;*
- het kan hogere recyclagedoelstellingen opleggen aan verschillende sectoren ;*
- het kan programma's opzetten voor het stimuleren van afvalpreventie.*

Een groen afvalbeleid alleen zal echter niet volstaan voor een drastische afbouw van de huishoudelijke en industriële afvalberg en de daarachter liggende milieulast veroorzaakt door transport en productie. Afval kunnen we het best vermijden door in te grijpen bij de bron : de consument moet milieuverantwoord kunnen winkelen. Dat betekent dat de consument zelf moet kunnen oordelen welke producten het minste afval en milieubelasting met zich meebrengen. Niet alleen in de vuilniszak, maar ook tijdens het voorafgaande productieproces en tijdens de gebruiksfase.

De Commissie voor Leefmilieu, Natuurbehoud en Ruimtelijke Ordening vraagt de Vlaamse regering :

1. in het overleg met de federale regering in verband met alle aspecten van verpakkingen en productiebeleid, aan te sturen op objectieve informatie over producten en op het stimuleren van milieuvriendelijke producten via een ecologisch prijzenbeleid en dit op basis van wetenschappelijk verantwoorde neutrale ecobalansen ;
2. samen met de federale instanties de mogelijkheid te onderzoeken van de invoering van een “voetafdruklabel”, dat aangeeft hoe zwaar een product (zowel de verpakking als de inhoud) weegt op het milieu, rekening houdende met alle ecologische en sociale aspecten in de productie-, transport- en afvalfase ;
3. binnen de eigen bevoegdheden initiatieven te nemen tot het bevorderen van milieubewust kopen enerzijds en milieubewust produceren anderzijds.

4. EEN BELEID DAT DE VERDERE VERSNIPPERING VAN DE OPEN RUIMTE IN VLAANDEREN TEGENGAAT

Toelichting

Tijdens het afgelopen decennium is er vooruitgang geboekt in de uitbouw van bos- en natuurreservaten. De totale oppervlakte bedroeg in 2001 meer dan 20.000 ha en ligt daarmee meer dan drie keer zo hoog als in 1990. Toch is dit maar een beperkt succes. De uitbouw van een ecologisch netwerk is voor de biodiversiteit veel meer dan de verwerving van versnipperde natuurreservaten. Volgens het MINA-plan 2 zou tussen 1997 en 2001 een ecologisch netwerk afgebakend worden, bestaande uit 125.000 ha VEN (Vlaams Ecologisch Netwerk) en 150.000 ha natuurverwevingsgebieden. Deze doelstellingen werden niet gehaald. Ze worden nu herhaald in het nieuwe milieubeleidsplan voor 2003-2007.

Maar de versnippering van de open ruimte in Vlaanderen blijft woekeren. De gemiddelde grootte van een niet-versneden oppervlakte in België bedraagt 20 km², terwijl het Europese gemiddelde op 130 km² ligt.

Daarnaast is de afgelopen tien jaar de bebouwde oppervlakte in Vlaanderen blijven stijgen tegen de principes van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen in :

- in 1990 bedroeg de woonoppervlakte per inwoner 227 m², in 2000 was dit opgelopen tot 273 m². Daarmee is er tussen 1990 en 2000 meer dan 30.000 ha woongebied bijgekomen. Ter vergelijking : de woonoppervlakte in Nederland bedraagt per inwoner maar de helft van die in Vlaanderen.*
- tussen 1990 en 2000 zijn er 10.000 ha industriegebied en terreinen voor handel en diensten bijgekomen. In procenten uitgedrukt betekent dit een toename met respectievelijk 29 % en 19 %.*

De Commissie voor Leefmilieu, Natuurbehoud en Ruimtelijke Ordening vraagt de Vlaamse regering :

1. dat voortdurend aandacht besteed wordt aan ontsnippering bij de verdere opmaak van de gewenste natuur- en bosstructuur en de afbakening van het Vlaams Ecologisch Netwerk (VEN) en het Integraal Verwevings- en Ondersteunend Netwerk (IVON) ;
2. dat er nieuwe beheersafspraken onderzocht worden om de realisatie van verbindingen tussen de groene gebieden in Vlaanderen te bevorderen en om verder soortenverlies te voorkomen ;
3. dat werk gemaakt wordt van de realisatie van grotere niet-versneden oppervlakten natuur en bos.

5. VAN AFVALWATERZUIVERING NAAR EEN INTEGRAAL BEHEER VAN DE WATER-KRINGLOOP

Toelichting

In het MINA-plan 2 kwam het aspect integraal waterbeheer ter sprake onder het luik “verontreiniging van oppervlaktewater”. In het nieuwe milieubeleidsplan krijgt het een volwaardige plaats. Dit is zonder meer een positieve evolutie. Watersystemen vormen immers een gesloten kringloop en ze vormen een samenhangend geheel van grondwater, oppervlaktewater, waterbodems, oevers en het natuurlijke milieu. Dit geheel wordt gebruikt door verschillende sectoren : industrie, bewoning, landbouw, verkeer, natuur. Ingrepen in het ene domein hebben ook gevolgen voor het andere. Problemen als waterverontreiniging, verdroging, verzuring en vermessing staan in verband met elkaar en kunnen elkaar versterken. De aard van de problemen kan sterk verschillen van gebied tot gebied. De evolutie naar een integraal waterbeheer signaleert een evolutie in het denken : weg van de end-of-the-pipe-maatregelen naar een brongerichte aanpak.

Watersystemen staan op verschillende fronten onder druk :

- enerzijds is er de verontreiniging van oppervlaktewater die nog steeds dramatisch hoge proporties aanneemt. De zuiveringsgraad van het huishoudelijk afvalwater is tussen 1990 en 2000 weliswaar gestegen, maar ligt toch nog slechts op 52 %. Het aantal meetpunten met een slechte tot uiterst slechte biologische kwaliteit is gedaald van 50 % naar 35 %, terwijl het aantal meetpunten met een zeer goede kwaliteit beperkt blijft tot een aantal procenten. De vuilbelasting door de bevolking is gedaald, maar de nitraat- en fosfaatbelasting van de landbouw is nog steeds niet onder controle.*
- anderzijds is het drinkwatergebruik in Vlaanderen de afgelopen jaren gestagneerd, maar blijft het steken op een te hoog niveau, getuige de dalende trend van het grondwaterpeil. De verdroging die hiervan een gevolg is bedreigt de biodiversiteit.*

De Commissie voor Leefmilieu, Natuurbehoud en Ruimtelijke Ordening vraagt de Vlaamse regering om de aanpak van de waterproblematiek op de verschillende fronten voort te zetten :

1. door de goedkeuring en volwaardige omzetting in het beleid binnen de planperiode van een decreet integraal waterbeleid ;

2. door verder werk te maken van een brongerichte aanpak van de waterverontreiniging (bijvoorbeeld tegengaan van vermesting, verzuring, reductie van pesticiden) ;
3. door inspanningen inzake waterbesparing nog op te drijven, door het gebruik van hemelwater door de gezinnen en de toepassing van gesloten waterkringlopen in bedrijven nog sterker aan te moedigen ;
4. door een actieprogramma op te zetten tot ontharding van de Vlaamse bodem, via steun voor het verwijderen van onnodige verhardingen en voor het ontsluiten van de bodem enerzijds en door het fiscaal ontmoedigen van de aanleg of instandhouding van onnodig grote verharde oppervlakten anderzijds. Daarnaast dient ook het gebruik van waterdoorlatende bedekking beter bekend te worden gemaakt en aangemoedigd.

6. EEN GRONDIGE AANPAK VAN HINDERPROBLEMEN

Toelichting

Geluidshinder, geurhinder... het zijn problemen die in het globale milieukader misschien eerder verwaarloosbaar zijn, maar aan de betrokkenen veel overlast bezorgen en voor hen het belangrijkste milieuprobleem vormen waarmee ze direct geconfronteerd worden.

Uit enquêtes blijkt dat 30 % van de respondenten tamelijk gehinderd wordt door geluid, 19 % door geur en 5 % door licht. Negentig procent vindt het belangrijk dat de overheid hiervoor een oplossing vindt.

De Commissie voor Leefmilieu, Natuurbehoud en Ruimtelijke Ordening vraagt de Vlaamse regering :

1. binnen de planperiode de aanstelling van milieuwrevelambtenaren op de geëigende niveaus mogelijk te maken ;
 2. te zorgen voor een objectivering van het geluidshinderbeleid door de opmaak van geluidskaarten ;
 3. werk te maken van een reëel toepasbare geluidsnormering, ook voor de geluidsoverlast veroorzaakt door het autoverkeer, waarbij nachtelijke geluidshinder bewust zwaarder wordt aangerekend.
-